

Bemærkninger til forslaget

Forslaget skal ses som en del af en bredere debat om madkultur og som led i en større indsats for at højne mad- og ernæringsområdets status. En stor del af den danske madkultur består i den bespisning, der finder sted på landets arbejdspladser og institutioner. Indsatsen, der forbedrer madkulturen og højner mad- og ernæringsområdets status på landets sygehuse, er derfor et væsentligt led i et bevidst arbejde med at højne områdets status generelt.

Maden og rammerne omkring måltiderne er et lav-statusområde på landets sygehuse. De eneste, der interesserer sig for maden, er patienterne, og de er generelt utilfredse med såvel madens kvalitet, smag og udseende som med den måde, måltiderne forløber på. Ofte spiser patienterne siddende i deres senge med maden serveret på uindbydende plasticbakker, der stilles på nødtørftigt ryddede sengeborde. Måltidet kan blive afbrudt af temperatur- eller blodtryksmåling. Den normale sociale kontakt omkring måltiderne er som oftest fjernet. Spisetidspunkterne er anderledes, end patienterne er vant til – for eksempel serveres der varm mad midt på dagen, uagtet at befolkningen i dag stort set spiser varm mad til aften. Patienterne får ingen eller sparsom information om, hvad de spiser, og har ingen muligheder for at vælge, hvad de vil spise. Fordi området ikke har høj status og ingen ansatte derfor interesserer sig særligt for maden eller de omgivelser, den serveres i, bliver måltiderne noget, der blot skal overstås for såvel personale som patienter, og ikke den positive oplevelse, det burde være.

For at forbedre madkulturen på hospitalerne er det vigtigt, at sygehusene i højere grad tænker på rammerne for måltiderne. Oppegående patienter skal have mulighed for at sidde ved et bord og spise sammen med andre patienter. Måltiderne skal holdes fri fra andre aktiviteter. Patienterne skal have mulighed for at vælge mellem flere forskellige menuer, de skal have bedre information om maden, og madens kvalitet, smag, udseende og anretning skal forbedres. Ved at opprioritere madkulturen på sygehusene sikres det i højere grad, at maden faktisk spises af patienterne,

hvorved maden bliver til ernæring med deraf følgende positiv effekt på patientens helbredelse.

På trods af at der er en klar sammenhæng mellem ernæring og evnen til at bevare eller genvinde helbredet, har heller ikke ernæringsområdet særlig høj status på landets sygehuse. Hos særligt udsatte grupper resulterer underernæring af patienterne i længere helbredelsestid. Det er derfor oplagt at igangsætte initiativer, der retter op på denne situation.

På baggrund af ny viden om ernæringens betydning under sygdom udgav Levnedsmiddelstyrelsen og Økonomiskolen i København i november 1995 »Anbefalinger for den danske institutionskost«. Rapporten beskæftiger sig specielt med at klarlægge ernæringsmæssige behov hos ernæringsmæssigt udsatte hospitalspatienter og befolkningsgrupper og anbefaler,

- at der ved længerevarende indlæggelser på baggrund af en sygdomsdiagnose og en vurdering af den enkelte patients ernæringstilstand tages stilling til, hvilken kostform der er relevant for den enkelte patient, og at kostordinationen løbende vurderes i relation til udviklingen i patientens ernæringstilstand,
- at kosten skal sammensættes, så den dækker den enkeltes energi- og næringsstofbehov, herunder især behovet for protein, der er øget i forbindelse med sygdom,
- at maden samtidig skal være af god kvalitet og se indbydende ud, så patienternes appetit stimuleres,
- at der på alle kliniske afdelinger findes en klar ansvars- og opgavefordeling, når det drejer sig om patienters fødeindtagelse og ernæringstilstand,
- at de kliniske afdelinger skal definere kriterier for patienter med særlig høj ernæringsmæssig risiko og have en plan for disse patienters ernæring.

Et eksempel på en patientgruppe, hvor ernæringen spiller en stor rolle for helbredelsesprocessen er kvinder med brud på lårbenhalsen, som efterfølgende kræver operation. En stor del af disse kvinder er underernærede. Tre undersøgelser har dokumenteret betydningen af at tilføre disse patienter tilstrækkelig